

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Strukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: Posavski tednik — Krško 56 — Telefon 33 — Čekovni račun pri NB FRLJ Krško, številka 615-T-145 — Tisk: Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 350, polletna 180, četrtletna 90 dinarjev — Posavski tednik — izhaja enkrat tedensko

K R Š K O. DNE 22. AVGUSTA 1953

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Vloga in delo ljudskega poslanca v Ljudski skupščini

Ze letošnje pomlad je bil predložen Zvezni Ljudski skupščini osnutek zakona za volitve poslancev v Zvezno Ljudsko skupščino. Ker je bilo kasneje odločeno, da bodo volitve šele konec letošnjega leta, ne pa spomladi, kot je bilo prvotno predvideno, so Zvezna in tudi republiške skupščine odgovorile razpravo o novem volilnem zakonu za kasnejše razdobje. Med tem časom so po podrobnem proučevanju sestavili nov osnovni osnutek tega zakona, ki se v marsikateri razlikuje od prejšnjega, in to v pozitivnem smislu. Izkušnje lanišnih volitev za nižje organe ljudske oblasti so velike pomoč pri sestavi zakona, ki predstavlja uresničenje in poglobitev socialističnih načel, ki so temelj naši družbeni ureditvi.

Načela socialistične demokracije, za katero teže in ki jo grade delovni ljudje naše dežele, niso samo vnaprejšnje dane abstraktne teze in ideje, katerim bi se mehanično prilagojevali oblike in vsebina družbenih odnosov. Ta načela so kašipot politične in družbene iniciative, smoter, ki ga dosegamo z vztrajno doslednostjo, toda zmeraj na podlagi dejanskih družbenih in gospodarskih dejstev in objektivnih možnosti. Drugače neogibno pridemo do premočnega državnega pobude, do upravnih ukrepov in birokratskega sistema upravljanja, ki smo mu v graditvi socializma pri nas odločno odpovedali. Praksa v graditvi socializma sama po sebi izpodbuja in ustvarja nove družbene sile, pridobljene izkušnje pa določajo nove korake v razvoju. Praksa in izkušnje so hkrati najbolj realno merilo za presojanje enotnosti ciljev in koristi v socialistični družbeni skupnosti.

Zato je razumljivo, da morajo biti ti nazori izraženi v vsakem našem novem zakonu. Zato je javna razprava o vseh važnejših zakonskih osnutkih postala v naših razmerah zelo važna faza naše zakonodajne tehnike. Prav ta in takšna praksa je v našem razvoju privedla do kodifikacije pravic in dolžnosti ljudskih poslancev, ki so predlagane v tem zakonskem osnutku.

Izkušnje po dosedanjih fazah našega razvoja, polne globokih sprememb v družbenem in gospodarskem življenju, so nas opozorile na potrebo, da je treba ljudskim poslancom omogočiti, da bodo ves svoj čas in dejavnost posvetili delu v ljudski skupščini in v svojih volilnih enotah. V tem je glavna naloga, ki so ji namenjene določbe o

pravicah in dolžnostih ljudskih poslancev. Razen prejšnjih pravic in dolžnosti, kakor so pravice do zakonodajne pobude, do predlogov in vprašanj, do zahtev po diskusiji o sproženem vprašanju, do odgovorov na vprašanja, do sodelovanja v delu odborov in komisij, naj bi imeli ljudski poslanci tudi pravico predlagati, da bi organi, ki jih voli skupščina, poročali, pa tudi da bi poslanci načelniki vprašanje izmenjave teh organov. Kot novost osnutek predlaga, da bi izvoljeni ljudski poslanci dobili pravico odbornikov v ljudskih odborih volilnih enot, v katerih so bili izvoljeni, ter v zvezi s tem celo vrsto pravic in dolžnosti. Po tej določbi sta osnovna pravica in dolžnost ljudskega poslanca, da v okraju, kjer je bil izvoljen, spremlja uresničevanje samoupravljanja ter svobodo pravic državljanov, uveljavljanje zakonov ter drugih odločb in ukrepov oblasti, splošno politično stanje, kakor tudi vsa druga, za gospodarski, kulturni in socialni razvoj važna vprašanja in da po svojih ugotovitvah obvešča skupščino, na drugi strani pa, da obvešča ljudske odbore svoje volilne enote o svojem in o delu skupščine ter pošilja skupščini mnenje in predloge teh ljudskih odborov, tudi če se z njimi ne strinja. Zato je pooblaščen, da se obrača na vse državne organe glede obvestil o gospodarskih organizacijah, da pregleduje njihove knjige in dokumente, da predlaga ankete in v njih sodeluje, ne da bi seveda prekoračil kakšna pooblastila za neupravičene koristi posameznikov. Posebej je predvidena dolžnost ljudskega poslanca, da v svojem volilnem okraju določi stalno mesto, kjer mu lahko volilci ob določenem času sporočajo svoje predloge in mnenja. V tej zvezi ima ljudski poslanec pravico tudi zahtevati sklicanje zborov volilcev in nasprotno, dolžnost, da na teh zborih sodeluje, če jih skličejo sami volilci, kakor tudi, da na njih poroča o svojem in o delu skupščine ter zbira obvestila o predlogih in mnenjih državljanov.

Smisel vseh predlaganih določb je v tem, da bi dosegli čim tesnejše stike ljudskih poslancev s predstavniškimi telesi v njihovi volilni enoti in tudi z volilci. Izpodbuja politične dejavnosti ljudskih poslancev, poglobljanje politične zavesti državljanov s takšnimi stiki in razpravami, usmerjanje dela krajevnih predstavniških teles na vsestransko gospodarsko, kulturno in socialno dejavnost na temelju zakonov, odločb in ukrepov zveznih organov oblasti, zlasti pa čim temeljitejšo poznavanje dejstev, političnega stanja, težavnih delovnega ljudstva, predlogov in mnenj državljanov o delu ljudskih poslancev in ljudski skupščini, to so po osnutku metode dela, v prvovnega predstavniškega telesa naše federacije Široka demokracija, ki temelji na takšnih delovnih metodah, ki so usmerjene na uveljavljanje načel socialistične demokracije. To je odločen korak naprej v graditvi socializma v naši deželi.

Liskovna konferenca vodje angleške laburistične stranke na Bledu

Dne 18. t. m. je imel na Bledu vodja britanske laburistične stranke in bivši predsednik britanske vlade g. Clement Attlee, ki je sedaj na obisku pri nas, tiskovno konferenco, kjer je med drugim dejal: »Povsod v Jugoslaviji sem občutil splošno vzdušje svobode. Ob mojem prvem obisku Jugoslavije so nam pravile name globok vtis lepote vaše dežele, zlasti Dalmatinske obale in Slovenije. Imel sem priložnost, videti mnogo pomembnih, zgodovinskih krajev, med njimi zlasti Dubrovnik. Bil sem prijetno presenečen, s

kolikšno skrbjo čuvate pri vas starine in celine kulturo. Povsod v Jugoslaviji so me zelo gostoljubno sprejemali. Srečal sem mnogo vaših volilnih ljudi in govoril z njimi. V veliko zadovoljstvo mi je bilo, da sem se sestal z maršalom Titom. Vem, da je Jugoslavija v vojni preživljala hude čase pa tudi zadnja leta, toda pri vas sem videl tudi velik napredek. Angleško ljudstvo goji do Jugoslavije velike simpatije, ker ve za borbo Jugoslovancev med vojno.

Nagle spremembe v Perziji

Voiaški državni udar, ki ga je izvršil general Zahedi

Bagdad, 18. avgusta (UP). 18. avgusta je perzijski šah odpotoval v svojo ženo v Rim. Pozneje namerava odpotovati v Veliko Britanijo in nato v Švico.

Perzijski šah Pahlevi izjavlja, da je Perzijo svojevoljno zapustil. Pred svojim odhodom, pravi, da je odstavil predsednika vlade Mosadika, na njegovo mesto pa je imenoval generalnega majorja Zahedija. Perzijsko poslaništvo v Rimu je izjavilo, da ne ve, kje in koliko časa se namerava šah zadržati v Italiji in potem odpotovati v Švico, ker nima s šahom nobenih zvez, in prav tako tudi ne z ljudmi okrog njega.

Predsednik perzijske vlade Mosadik je na glavo generalnega majorja Zahedija razpisal veliko nagrado. Zahedi je namreč eden izmed voditeljev ponesrečenega državnega udara; šah ga je imenoval za predsednika vlade. Nadalje je Mosadik prepovedal vse nadaljnje demonstracije v Teheranu, med katerimi so doslej demonstranti razbili vse spomenike sedanega šaha in njegovega očeta. Ameri-

ški veleposlanik Henderson je imel danes sestanek s predsednikom Mosadikom o sedanjem položaju v Perziji. To je bil prvi sestanek predsednika Mosadika s predstavnikom ZDA po poskusu državnega udara.

Danes je perzijski tisk objavil foto-kopijo pisma generala Zahedija, v katerem trdi, da je bil s šahovim dekretom imenovan za predsednika vlade. Zatrjuje tudi, da je on nagovoril šaha, zapustil državo. V pismu tudi zahteva osvoboditev vseh ilegalno zaprtih ljudi v zadnjih dneh, obenem pa roti vojsko, naj ne izpolnjuje povelj Mosadika. Listi vlade in tudi listi stranke Tudeh danes spet zelo ogorčeno napadajo šaha, češ da je bil za državo hušje zlo kot Faruk za Egipt.

Kairo, 19. avgusta (AFP). V Perziji je prevzel predsedstvo vlade general Zahedi, prejšnji minister za notranje zadeve. Mosadika, menijo, da so izdali načelnik generalštaba in prefekt teheranske policije. Na trgu pred parlamentom, kjer so že prejšnje dni demonstrantje od-

Okrajna gospodarska razstava v Krškem

Po dveh letih premora imamo zopet priložnost na gospodarski razstavi videti, kako se razvija gospodarstvo v našem okraju. Ze ob bežnem pregledu celotne razstave opazimo, da je v raz-

meroma kratkem času naše gospodarstvo znatno napredovalo. Razstava je kot prejšnja leta odprta v prostorih gimnazije v Krškem, razširjena pa je tudi na trg pred šolo, kjer so razstavljeni stroji. Otvoritev je bila v nedeljo, 16. t. m., istega dne je bila tudi živinorejska razstava z nagrajevanjem najboljših živine in tradicionalne konjske dirke. Vse to je privabilo veliko število obiskovalcev iz bližnje in daljne okolice, pa tudi iz drugih okrajev.

V letošnjem letu zavzema na razstavi največji obseg kmetijstvo, saj je gospodarstvo krškega okraja pretežno kmetijskega

značaja, razen tega pa smo v obdobju, ko pričanjamo s preobrazbo kmetijstva.

Razstava je kritično obdelala sedanje stanje kmetijstva v okraju in nakazala pot k napredku. Poleg tega so prikazani v tem pogledu tudi že določeni uspehi. Tak način prikazovanja je bil dosedanjim razstavam tuj, saj so bili na njih razstavljeni samo pridelki, ki sami po sebi kmetičemu obiskovalcu niso povedali ničesar, kar bi lahko koristilo v njegovem prizadevanju za izboljšanje gospodarstva. Ta del razstave pa ni bil na višini samo po svoji vsebini, temveč tudi po okusni ureditvi in duhoviti zamislih. Največ pa nam pove reliefna maketa, ki ponazarja neurejeno vas z zemljišči okrog nje ter to, kako snažna bi bila po preureditvi.

V uvodnem delu je prikazana zaostalost našega kmetijstva ter njeni vzroki, pa tudi pogoj in sredstva, ki nam omogočajo napredek. Nazorno je podana razlozacija, ki nam pojasnjuje, da so v krškem okraju najugodnejši pogoji za vinogradništvo, sadjarstvo in živinorejo. Te panoge so v nadaljevanju posamezno obdelane.

Vinogradništvo obravnava med ostalim rentabilnost gojenja vinske trte, trsni izbor problemne in sodobne načine obnove vinogradov ter vzgojo trt na žični opori. Zanimiv je predračun, ki kaže, da stane vinograd z žično oporo v njegovi celotni življenjski dobi vinogradnika manj kot pa vinograd na kolih.

V sadjarjem delu so na zemljevidu prikazani sadni okolišji Slovenije in krškega okraja ter s slikami naš sadni izbor, t. j., katera sadna plemena in sorte so za nas najprimernejše. Postaja za sadjarstvo in vinogradništvo razstavlja pribor, s katerim dela načrte za obnovo sadovnjakov in vinogradov. Poleg tega je še načrt za skupen hruškov nasad na Piršebregu ter s fotografijami prikazano izvajanje obnove sadovnjakov v Sevnici in Leskovcu. Naši bodoči nasadi bodo v pretežni večini nizkodedelni s ploščato vzgojenimi kronami. Drevesca zanje bosta vzgajali drevesnici v Boštanju in Bojsnem. Razstavljen je tudi več načinov cepljenja. Razen tega se sadjarji lahko seznanijo z najvažnejšimi sadnimi škodljivci in boleznimi ter njihovim zatiranjem.

V poljedelstvu je pokazano v sliki in besedi, katere so pomankljivosti, da tako malo pridelamo, in kaj nam je storiti za povečanje hektarskih donosov. Pomembni so podatki o gnojilnih poskusih travnikov, ki so se vršili v letošnjem letu na več mestih v okraju.

Zivinoreja je predstavljena kot nujno potrebna za naša gospodarstva. Prikazane so pomankljivosti v negi in vzreji živine ter vzroki, t. j. neznanje in neorganiziranost zivinorejcev. Poudarjena je potreba še večjega sodelovanja zivinorejcev v živinorejskih odsekih kmetijskih združenj, ki izvajajo umno odbero (selekcijo).

V veterinarskem oddelku je nazorno prikazana uspešnost zatiranja okužb pri govedu po plemenitih krogih, ki jih organizirajo KZ; za tem izvajanje umetnega osemenjevanja v KZ Brežice, nato pa razne bolezni in ukrepi za njih zatiranje. Obiskovalce najbolj zanimajo podatki o umetnem osemenjevanju, nato instrumenti in razni preparati obolelih organov domačih živali.

Zadružništvo je na razstavi zajeto s prikazom dejavnosti kmetijskih združenj na posebni karti okraja in s karikaturami, (Nadaljevanje na 2. strani)

Priprave za odhod na veličastno proslavo primorskega ljudstva so v polnem teku

Iz Krškega okraja se bo udeležilo velike proslave 10. obletnice priključitve Slovenskega Primorja in 10. obletnice IX. korpusa, ki bo 5. in 6. septembra, predvidoma okrog 2000 ljudi.

Občinski odbor SZDL v Leskovcu je glede na razpoloženo, ki vlada med ljudstvom, mišljenja, da se bo te proslave udeležilo najmanj 300 ljudi. Iz Bresterne so sporočili, da bo odšlo na proslavo okrog 100 ljudi. V Studencu, oddaljenem od železnice, se je že do sedaj prijavilo preko 30 članov SZDL za proslavo. Iz Krmelja javljajo, da bo šlo najmanj 120 ljudi. Tudi v Podbočju se ljudje za proslavo zelo zanimajo ter je občinski odbor SZ, ki je v tej akciji precej aktiven, že zbral precejšnje število prijavi.

Delovni kolektivi iz Krškega in Sevnice pa tudi od drugih se bodo proslave korporativno

udeležili. Sindikalne organizacije teh kolektivov že vršijo vse potrebne priprave.

Ker mnogokje obstaja precejšnje zanimanje za proslavo tudi pri socialno šibkejših ljudeh, ki bi samj z lastnimi sredstvi težko zmogli prevozne in druge stroške, kljub temu da bo 75% popust na železnici, so organizacije SZ in druge sklenile iz svojih sredstev prispevati določeni znesek.

So pa tudi nekateri odbori SZ, ki doslej stvari še niso resno prišli. Ker je rok zelo kratek in ker bo potrebno na to še urediti vse potrebno za prevoz itd., je skrajni čas, da se tega dela resno lotijo.

Okrajni štab za organizacijo odhoda na proslavo poziva vse organizacije, kolektive, društva in posameznike, da takoj (tam kjer še niso) zberejo vse prijave ter jih izročijo Občinskemu odboru SZDL.

Potres v Grčiji

Nekaj mest ie popolnoma porušenih

Hud potres je nekaj dni uničil grška mesta in terja človeške žrtve. Takega potresa ne pomni sodobna grška zgodovina. Poročajo, da sta popolnoma uničeni mesti Argostoli in Luk-suri. Največja je bila panika na otoku Kefalonija, kjer ljudstvo nestrojno čaka na ladje, da bi jih rešila iz pekla ruševin in ognja; vrh planine Ajnos je

počil na nekaj mestih, tako da so velike skale zdrle v dolino, kjer so zasule poti in ljudi. Glavno mesto otoka Kefalonija Argostoli se je začelo potapljati v morje. Nekaj vasi je popolnoma izginilo ter jih je zemlja naravnost požrla. Prebivalstvo beži v hribe v upanju, da se bo tam rešilo. Na morju divja huda nevihta. Čela vrsta potresov, ki so sledili drug drugemu, je popolnoma uničila otok Itako.

Na pomoč so prihitele tri britanske vojne ladje in ena ameriška. Na nekem otoku je pa zmanjkalo vode, tja so napotili veliko ladijsko cisterno. Prvo pomoč v hrani, oblekah in sanitetnem materialu so odvrgli s padali.

Veliko število ljudi je zgubilo življenje, gmotna škoda pa je velikanska; po prvih cenitvah znaša okrog 50 milijard dinarjev. Z grškim narodom sočustvujejo tudi naši narodi, kar izraža tudi brzojavka našega predsednika, republike grškemu kralju.

ali se mu je posrečilo pobegniti iz prestolnice.

Med napadi na Mosadikovo hišo je vojska streljala v množico. Menijo, da je izgubilo življenje okrog 30 oseb.

Radio Teheran je sporočil, da je množica popolnoma raztrgala iranskega ministra za zunanje zadeve Huseina Fatemija.

Delnice anglejske petrolejske družbe so danes na londonski borzi poskočile, brž ko so se pojavile vesti o strmoglavljenju Mosadika. Delnice so se dvignile od 5 na 155 šilingov.

Umorjeni bivši minister Fatemij je bil star 40 let. Minister je bil od 11. oktobra 1952 leta.

Radio Teheran je tudi javil, da so Mosadika aretirali.

POZIV VSEM RAZSTAVLJALCEM GOSPODARSKE RAZSTAVE V KRŠKEM

Pozivamo vse razstavljalce Gospodarske razstave v Krškem, da dvignejo svoje razstavne predmete dne 25. avgusta 1953. Predmeti se bodo izdajali od 7. ure dalje proti predložitvi reverzov.

Istočasno pozivamo vsa podjetja, ustanove in privatnike, kateri imajo terjatve od Razstavnega odbora, da mu predložijo račune najpozneje do 25. avgusta 1953.

Iz tajništva Gosp. razstave v Krškem

TEKSTIL SE BO POCENIL OD 10 DO 15 %

Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta je izdal odlok o znižanju dosedanje stopnje ukulacije in skladov v tekstilni industriji s tem je omogočeno znižanje nadrobni cen tekstilnega blaga. Znižanje stopnje ukulacije in nadrobni cen tekstilnega blaga je posledica povečanja proizvodnje in izkoriščenja zmogljivosti tekstilne industrije po planu za letošnje gospodarsko leto. To je za naše sedanje razmere važen napredek, saj večino tekstilnih surovin uvažamo v plačilni bilanci pa imamo še velike težave.

Zadnje vesti

Rabat. — Francoska vlada je strmoglavila maroškega sultana Mohameda Ben Jusufa in mu ukazala, naj takoj zapusti državo. Francoski generalni rezident v Maroku Guillaume mu je osebno sporočil sklep francoske vlade, da mora z obema sinovoma v izgnanstvo v neko področje, ki se nahaja daleč od francoskega protektorata. Za novega sultana so proglasili sultanovega sorodnika Arapa, ki so ga pristaje marokaškega paše nedavno proglasili za marokaškega vrhovnega verskega poglavarja.

Moskva. — Sovjetski tisk objavlja vladno poročilo, po katerem je v Sovjetski zvezi v poskusne svrhe eksplodirala vodikova bomba. Poročilo navaja, da je močna termonuklearna reakcija vodikove bombe povzročila eksplozije velike moči in da je poskus dokazal, da je vodikova bomba mnogo močnejša kot atomska.

London. — Jugoslovanski veleposlanik v Veliki Britaniji dr. Vladimir Velebit je v Edinburghu v okviru tradicionalnega festivala odprl jugoslovansko razstavo fresk, ki bo odprta do 27. septembra. Izrazil je prepričanje, da bo razstava prispevala zblizanju in boljšemu razumevanju med Veliko Britanijo in Jugoslavijo.

Mladina krškega okraja se pripravlja na kongres slovenske mladine

Plenum Centralnega komiteja LMS je sklenil, da bo V. kongres slovenske mladine 10. oktobra 1953 v Mariboru. Ta novica je kaj hitro prodrla v vrste naše mladinske organizacije in že je naša mladina pričela misliti, kako bi se najbolje pripravila na svoj slovenski mladinski praznik.

Skoraj po vseh organizacijah so bili sklicani sestanki, kjer se je mladina s tem seznanila in kjer je izrekla svojo besedo o delu in nalogah, ki stoje pred organizacijo v času pred kongresom. Skoraj ni primera, da ne bi naši mladinci tudi tokrat izrazili svoje pripravljenosti za povečanje aktivnosti v delu organizacije, hkrati pa tudi svoje skrito veselje, kajti od kongresa vsi pričakujejo plodnega dela, dobrih zaključkov in novih smernic za delo. Zaradi tega bodo tudi vsi prav skrbno spremljali delo svojega kongresa in se potrudili, da bo to delo v bodoče rodilo med mladino obilne sadove.

Krški okraj bo poslal na kongres v Maribor 11 delegatov. Diskusija o tem, kdo bo šel na kongres in kako bo zastopal našo mladino, je velika. Ni lahka izbira, ko pa imamo 26 občin v okraju, delegatov pa samo 11. Ker se delegati za kongres volijo na občinskih konferencah in da bi bila na volitvah udeležena vsa mladina, je OK LMS sklenil, da bodo delegati za kongres voljeni posredno. Ta zamisel bo izvedena tako, da bo v vsaki občini mladinska organizacija izvedla svojo občinsko konferenco in na njej izvolila na vsaki 5 mladincev 1 delegata za sektorsko konferenco. Sektorsko konferenco bodo predstavljali iz več občin izvoljeni delegati, ki bodo volili neposredno delegata za kongres. Sektorskih konferenc bo v okraju 11, t. j. toliko, kolikor bo šlo delegatov na kongres.

Te občinske konference se po občinah že vršijo. Uspehi konferenc so ponekod odlični, drugod zopet slabši, kar seveda zavisi od tega, kako so potekale priprave v organizaciji. Namen konferenc pa ni samo izvolitev delegatov, marveč mladinska organizacija na teh konferencah daje tudi analizo stanja v organizaciji in uspehe na vzgojno-političnem področju. Zavedati se moramo namreč, da je mladinska organizacija po svojem programu in statutu množična vzgojno-politična organizacija, ki se bori v svojih vrstah za iste smotre, kot jih imata ZKJ in SZDL. Poleg tega pa ima ta organizacija še druge velike in odgovorne naloge, t. j. vzgojo mladincev in mladink v pošte in v zavedne resnično socialistične borce, ki bodo slej ko prej morali nadaljevati našo revolucijo na vseh področjih. Če gledamo skozi to prizmo analizo dela mladinskih organizacij in vzgojno-politični efekt, ki so ga posamezne organizacije v svojih vrstah dosegle, ugotovimo, da naša mladinska organizacija na njeni poti spremlja veliko napak in slabosti. Tako vodstva mladinskih organizacij dostikrat niso kos svojim nalogam, zaradi česar zelo trpi mladinsko delo. Tudi pomoči dobiva ta organizacija premalo od drugih političnih in množičnih organizacij, kot n. pr. od ZKJ, SZDL in drugih, ki bi vsekakor morali biti bolj zainteresirani za vzgojo naše mladine. Vedeti moramo namreč, da bi vsi v revoluciji dosledni storjeni napori za bodočnost nič ne pomenili, če ne bomo v tem duhu vzgojili naše mlade generacije in če jo bomo prepustili sami sebi, kar prav vestno izrabljajo za svoje vplive razni antisocialistični elementi tu in izven naše domovine. Zato naj bo množičnim organizacijam osnovna naloga borba za našo mladino, kajti izle-tle bo vsaka od teh organiza-

cij rekrutirala mlade in nove moči. Dostikrat slišimo samo očitke o tem, kako slaba je danes naša mladina, kako nedelavna je mladinska organizacija. Nihče od teh pa ne vpraša, kdo, kdaj in kako je tej mladini pomagal priti na pot spoznanja, na pot borbe za socialistične odnose. Mladina sama ne vidi svojih problemov, njej je treba njene lastne probleme nakazati in uspeh bo zagotovljen, kajti domalji bodo prav vse in tudi radi.

Da bi ideološko-politični nivo vodilnega kadra v mladinski organizaciji povečali, je okrajni komite LMS Krško v duhu priprave na slovenski kongres mladine sklenil, organizirati desetdnevni seminar za vse mladinske voditelje. Seminar bo v obliki taborjenja od 19. do 29. avgusta na prav prijetnem prostoru pri Kostanjevici. Program za seminar je zelo obširen in bogat in bo zaradi tega zelo koristen za mladinsko organizacijo. Med seminarjem bo zasedal tudi razširjeni plenum OK LMS, na katerem se bodo pogovorili o nadaljnjem delu in bodočih nalogah mladine.

Mladinci in mladinke, obiščite svoje mladinske voditelje v taboru in pogovorili se boste o tem in onem iz mladinskega življenja. Da bi priprave za kongres kar najbolje potekale, poskrbite vi, da bo mladinsko življenje živahno, pestro in polno ljubezni do naše lepe domovine!

B. F.

Ova jubileja v rudniški de'avnici na Senovem

V prvi polovici avgusta sta v glavni rudniški delavnici na Senovem praznovala petdeseti rojstni dan delovodja tov. Avgust Vezovišek in kovač tovariš Avgust Avsenak.

Tov. Vezovišek se je rodil 12. avgusta 1903 v Brestanici kot sin železničarja. Kmalu, ko se je izučil za ključavničarja, je stopil v službo pri rudniku na Senovem in tam delal, napredoval in ostal vse do danes. S svojim trdnim značajem, močnatostjo in pravcoljubnostjo si je pridobil vsakogar, kdor je imel z njim opravka v življenju. Med okupacijo je bil preganjan in zaprt, toda kot mož je ostal dosleden.

Tov. Avgust Avsenak se je rodil 3. avgusta 1903, tudi v Brestanici. Življenje mu ni bilo lahko. Kmalu, ko se je izučil za kovača, se je podal v službo k rudniku in tam ostal doslej.

Vodovod Dobrava-Krško

Gospodarski svet okrajnega ljudskega odbora pripravlja načrte za gradnjo vodovoda, ki naj bi oskrboval z dobro in zdravno pitno vodo Senovo, Brestanico in Videm-Krško. Posebno pereče vprašanje o preskrbi z vodo občuti Videm-Krško in Brestanica. V Brestanici imajo sicer vodovod, vendar je ta voda nezdružljiva, vodovodno mrežo pa je treba popraviti. Kako je z vodo v Krškem, je znano. Na Vidmu je tovarna »Celuloza« sicer začela graditi lokalno vodovodno omrežje, vendar je to samo zasilna rešitev.

Projektirani vodovod bi vezal vsa tri naša industrijska središča vključno Senovo. Vodovodno omrežje na Senovem bi se namreč prav tako vključilo v ta bazenski vodovod. Voda, ki bi jo zajeli na Dobravi na Bohorju, je zdrava, nevarnost okužbe je popolnoma izključena. Izvir je tako močan, da odpade vsaka nevarnost zaradi pomanjkanja vode. Trenutno so v izdelavi potrebni načrti. Občinski ljudski odbor kakor tudi podjetja se za izvedbo načrta zelo zanimajo in upamo, da bodo načrti v nekaj letih uresničeni.

Okraina gospodarska razstava v Krškem

Nadaljevanje s 1. strani)

kršni bi naj ne bili upravni odbori KZ.

Kmetijski pridelki so na razstavi uporabljeni le za dopolnilo okusni okrasitvi celotnega kmetijskega dela razstave.

Čebelarstvo je bolj skromen, vendar nam kaže nekaj zanimivih stvari, in sicer: katere medonosne rastline so za posamezna letna obdobja za čebelo pašo najboljše, kakšne so razvojne stopnje čebele in katere so najnevarnejše čebelje bolezni. Razstavljenega je tudi nekaj čebelarstva »oroja in panjev ter starih panjev končnic z narodnimi motivi. V isti sobi razstavlja tudi gozdarji. Stanje naših gozdov je slabo, ker jim z grabljenjem listja za stelo jemljemo hrano. Prikazana je tudi vsestranska uporabnost lesa, ki s predelavo dobiva vse večjo vrednost. Razen tega imajo gozdarji še svoj paviljon, pravo lovsko kočjo. V njej se seznanimo s tem, kako je treba negovati gozd in kakšno je različno orodje za gozdna dela. Razstavljen so tudi sadike raznega gozdnega drevja in nekaj boleznih ter škodljivcev gozdov. V isti koči imajo svoj kotiček lovci, ki razstavlja svoje lovske trofeje, divjega petelina, kože jazbecov, divjega prašiča, volka, različne rogove in drugo.

Odločilno vlogo pri preobrazbi vasi bodo med ostalimi odigrali kmetijski stroji. Ti so poleg drugih strojev na trgu pred solo. Največje zanimanje vzbujajo trije traktorji gosencičarji znamke »Fiat« z rigolnimi plugi in planirno desko. Ti so last »Obnove« obrata OZZ Krško.

Ze lani so opravili v naših

goricah in sadovnjakih veliko delo, še večje pa jih čaka letos. Poleg njih so traktor »Unimog« s škropilnico in nekaterimi drugimi priključki, nekaj motornih škropilnic, puhalnikov in raznih drugih strojev in orodij. Med stroji je tudi zložitvena železna obloga za izdelavo betonskih silosov. Nekaj manjših kmetijskih strojev in orodij je v oddelku zadržnega trgovskega podjetja Posavje. Zadrženo trgovsko podjetje oskrbuje KZ s stroji, gnojili, zaščitnimi sredstvi ter ostalim reprodukcijskim materialom. Odkupuje in izvažajo: jajca, živino, gobe, les in razne druge kmetijske pridelke. Vso to svojo dejavnost prikazuje na razstavi.

Podjetje »Vino-sadje« Brežice ima v svojem oddelku prikazano, kakšna mora biti urejena klet. Tam vidimo različne filtre, vinske črpalke, patentne pipe, aparat za polnjenje steklenic itd. Poleg je laboratorij za analizo vina. Razstavljen so tudi buteljke s sortnimi vini.

Pomembno mesto zavzema na razstavi industrija in rudarstvo. Tovarna celuloze iz Vidma prikazuje makete bodočega kombinata celuloze, ki bo imel kapaciteto 3000 vagonov časopisnega papirja in 1400 vagonov celuloze letno. Tovarna je sedaj v izgradnji.

Pozornost obiskovalcev vzbujajo maketa stanovanjskega naselja, ki je že zgrajeno in to po načelih najmodernejše arhitekture in tehnike. S tem je tudi poudarjena skrb ljudske oblasti za našega delovnega človeka.

Rudnika Senovo in Krmelj prikazujejo delo pod zemljo, različne naprave in vrsto proizvodov.

Jugotani in Sevnice razstav-

Razgovor predsednika republike maršala TITA

z dopisnikom Associated Pressa

10. avgusta je predsednik republike Josip Broz Tito sprejel na Brionih dopisnika agencije Associated Pressa gosp. Slexa Singletona, ki mu je postavil nekaj vprašanj.

Dopisnik Associated Pressa je vprašal maršala Tita, če bi bilo možno, da se Jugoslavija vrne k stališču iz leta 1948; k stališču tesnega sodelovanja z Rusijo o svetovnih vprašanjih.

Maršal Tito mu je odgovoril, da želimo normalne odnose z vsemi državami, prav tako tudi s Sovjetsko zvezo.

Na vprašanje, ako smatra najnovejši razvoj dogodkov v Rusiji kot spremembo v imperialistični politiki SZ, je tovariš

Tito odgovoril, da ne more dati drugega odgovora kot, da je zadeva Berije čisto notranja zadeva SZ.

Glede vprašanja razčiščevanja konfliktov v azijskih državah je tovar. Tito mnenja, da nimamo niti pravice vmešavati se v notranje zadeve azijskih držav, če ni oborožene napadalnosti.

Na vprašanje, zakaj so se tri sovjetske satelitske države strinjale s tem, da bodo sestavile skupne mešane komisije z Jugoslavijo, da bi proučili izgrede na mejah, je tovar. Tito odgovoril, da so te tri države privolile v naš prejšnji predlog, naj sestavi komisija, ki bo reševala

spopade na mejah, in smatra, da je to sad sprememb v sovjetski zunanji politiki in v njihovih nasvetih. Seveda pa ne smemo temu pripisovati prevelikega pomena in ne smemo biti preveč optimistični. Nato je odgovoril tovar. Tito še na vprašanja o ameriški vojaški pomoči Jugoslaviji, o odnosih s katoliško cerkvijo, o tržaškem vprašanju, ki ga je treba sedaj pustiti nerešenega, dokler ne bo možnosti za rešitev in končno izjavil, da ko bomo dokončali kapitalno gradnjo, bo dana prednost proizvodnji za široko potrošnjo, ki bi dvignila življenjsko raven našega delovnega človeka.

Živinorejska razstava v Krškem

V okviru okrajne gospodarske razstave je bila na dan njene otvoritve, 16. t. m., dopoldne prirejena na krškem sejmišču razstava in nagrajevanje najboljšega goveda in konj iz vsega okraja.

Na razstavo so bili povabljeni le živinorejci z rodovniško živino iz onih kmetijskih zadrug, kjer imajo vpeljan rodovnik in izvajajo molžno kontrolo. Tako je bila na razstavi zbrana samo kakovitna živina nad okrajnim povprečjem.

Od prignanih živali je bilo ocenjenih 93 glav goveda, od

tega 10 bikov, 63 krav in 20 telic ter 32 konj. Nekaj prignane živine ni prišlo v poštev za razstavo in nagrajevanje zaradi slabe kakovosti. Temu so bile krivice nekatere kmetijske zadruge, ki se niso pobrigale, da bi svoje živinorejce pravilno obvestile. Potek razstave je bil zelo živahen. Ze v zgodnjih jutranjih urah so se zbrale na urejenem sejmišču množice živinorejcev in konjerejcev z živino. Po nagovoru strokovnjaka ing. Cizeja iz Celja sta začeli z delom ocenjevalni komisiji — ena za govedo, druga za konje.

Živinorejci so pazljivo sledili pripombam strokovnjakov, ki so pri ocenjevanju živine pojas-

njevali razna vprašanja pravilne in nepravilne vzreje. Po dokončni ocenitvi so bile najbolje ocenjene živali ponovno prevedene v krog, iz katerega se je nato določil končni vrstni red nagrajenih živali. Prvo nagrado za plemenjake in krave je prejelo Posestvo kazenskega poljskevalnega zavoda v Brestanici. Prvo nagrado za telice Zadružno posestvo Leskovca, najlepšo kobilo pa ima Ogorevc iz Piršenberga pri Globokem. Živinorejcem je bilo razdeljenih za 150.000 dinarjev nagrad. Ob koncu nagrajevanja je poudaril pomen take prireditve zastopnik glavne republiške zveze ing. Ajzelt in čestital živinorejcem za dosežene uspehe.

Kronika nesreč

Marija Deržanič, 54-letna kmetica z Libne, je padla na cesti in si zlomila nogo.

Ana Hribar, 17-letna delavka iz Podbočja je padla v hlevu tako nesrečno vznok, da je dobila hude poškodbe.

Jože Pfajfer, otrok iz Dolnje Boštjanje, je bil povožen preko prsnega koša.

Alojzija Kelhar, 32-letna poljedelka iz Stare vasi, je padla z drevesa in se hudo poškodovala.

Marija Horvat, 26-letna žena rudarja, je prišla pod nesrečni podhod in je dobila pretres možganov.

Karel Grebenc, 55-letni upokojenec iz Sevnice, je padel na cesti se onesvestil in dobil poleg drugih poškodb tudi pretres možganov.

Marija Komočar, 23-letna poljedelka iz Mokric, je padla z drevesa in se nevarno poškodovala.

Franc Klavžar, 24-letni kovaški pomočnik iz Brežic, je trčil v motokiklasta in se onesvestil zaradi pretresa možganov.

Stefana Sintič, 50-letnega kmeta iz Senkova, so napadli trije moški in ga z nožem hudo poškodovali na glavi.

PODSREDA

Trg Podsreda, ki leži na severnem delu Orlice kraj potoka Bistrice, se prvič omenja v zgodovini v začetku 13. stoletja. Kraj je dobil ime po trznem dnevu ob sredah; na ta dan pa je v kraju izvrševal sodstvo tudi podsedski graščak. Kot živa priča trškega sodstva in raznih trških privilegijev je ostal »PRANGER« — sramotilni kamen iz leta 1667. Kot trg se Podsreda omenja že leta 1377.

Kraj je bil v posesti grofov Breže-Seliških, ki so imeli v svoji lasti prostorno ozemlje med Sotlo, Savo in Bočem. Vdova Hema Breže-Seliška je Podsredo poklonila ženskemu samostanu v Krki na Koroškem. Ko pa je samostan v drugi polovici 11. stoletja prenehal, je kraj pripadal krški škofiji, ki je dala kraj z gradom vred v najem svojim ministerialom. Prvi znani ministeriali so bili v začetku 13. stoletja podsedski gospodje. Leta 1340 pa je krški škof podelil grad in podsedsko gosposčino v fevd žovniškim gospodom; sredi 15. stoletja pa je bil grad v posesti celjskega grofa Friderika. Leta 1456, ko je izumrla rodbina Celjskih grofov, je prišel grad z ostalo lastnino Celjanov v posest Habsburžanov, ki so dajali grad v najem raznim plemiškim rodbinam. V 17. stoletju je prešel v last grofov Tattenbachov, konec 19. stoletja pa je kupil grad knez Windischgrätz. Grad je bil sedež deželnega sodišča in je ostal v lasti rodbine Windischgrätz vse do najnovejše dobe.

D. V.

POSAVSKI MUZEJ V BREŽICAH

najbližnje naproša vse, ki ob izkopavanju, kopanju in oranju naletijo na razne predmete bodisi stare železe, okostja itd., da to nemudoma javijo ravateljstvu muzeja v Brežicah.

Tako se je zgodilo v bližini Boršta, da so kopali veliko kletno gomilo in našli v njej človeško okostje, orodje in orožje ter bili tako previdni, da najdenin niso razmetali, ampak pobrali, jih shranili ter takoj javili. Ob takih priložnostih je važno, da puste najditelji predmete na mestu, kakor so ležali, ker samo na tej podlagi se lahko vodijo nadaljnja raziskovanja.

D. Vahen

Obvestilo Okrajnega odbora Rdečega križa Krško

V »Posavskem tedniku« z dne 15. avgusta t. l. smo objavili številke srečk, ki so bile izrečane v našem srečolovu dne 9. avgusta t. l. Večina imetnikov izrečanih srečk je pripadajoče dobitke že prevzela. Med njimi so prejel: Les Terezija iz Cateža radio aparat, Zagar Albin, Anže, sod 100 lit., Godler Jožeta, Zgornji Obrež, stojalo za cvetice, Kranjc Kristina, Zalag, 3 m sukna, Klemenčič Alojz, Pionir Krško, 4 prm drv, Vanič Franc, Krško, 3 m sukna, Seberle Franc, Stara vas, 4 prm drv, Pavlin Ana, Senožete 1, dežni plašč, Kladnik Niko, Sevnica, 1 tono premoga, Omerzu Angelca, Vojsko, 3 m sukna. Ostali so prejeli manjše dobitke, od katerih pa ima vsak vrednost najmanj 1000 din. Od navedenih prevzemnikov večjih dobitkov je Les Terezija izjavila, da bo nakazala Okrajnemu odboru RK prostovoljni prispevek 5000 din, poleg tega pa sporazumno z odborom RK Cateš podelila siromašnim ošebam tamkajšnjega področja raznih oblačil v vrednosti za okrog 5000 din. Vanič Franc, Krško, je daroval OO RK 1000 din, Godler Jože 500 din, Seberle Franc 500 din, Pavlin Ana je obljubila 500 din — od ostalih so še nekateri darovali manjše prostovoljne prispevke.

Neprevzetih je še 55 dobitkov, ki pripadajo naslednjim srečkam: št. 11041, št. 12714, št. 12445, št. 8977, št. 14989, št. 21326, št. 12192, št. 18296, št. 14585, št. 8960, št. 21702, št. 8232, št. 8732, št. 18985, št. 2992, št. 853, št. 14602, št. 14751, št. 14518, št. 25810, št. 17920, št. 3377, št. 29208, št. 8206, št. 7823, št. 3933, št. 21223, št. 2792, št. 8998, št. 19116, št. 16313, št. 7857, št. 28569, št. 11032, št. 28638, št. 21203, št. 21204, št. 14074, št. 6142, št. 7711, št. 5503, št. 21005, št. 27377, št. 14556.

Ali si že naročil „Posavski tednik“

KMETIJSKI RAZGLEDI

10-letni plan živinoreje za okraj Krško

(Nadaljevanje)

Kakšni so pogoji in sredstva pospeševanja živinoreje? Prvi pogoj je najnost reje, ker se živinoreja z ostalimi panogami dopolnjuje. Drugi pogoj je prikladen teren in klima; imamo dosti površin, ki jih z rejo živine še najbolje izkoristimo. Važen pogoj je možnost vzreje donosnejše plemenske živine — goveda, konj, prašičev in kokoši. Z desetletnim planom je pa predvideno v vsa področja južno od Save, v celji državi, uvesti sivorjavo govedo. Sedaj imamo plemensko živino sivorjave pasme samo v Sloveniji in smo zato predvideni za vzrejni center plemenske živine za vse ostale republike. Tako dobiva v našem okraju reja sivorjave pasme veliko prednost pred ostalimi, živinorejski pospeševalni službi pa je še danes glavna naloga čimprej in čimbolj razširiti to pasmo. Produktivna svinj za izvoz v glavnih središčih naše države, Slavoniji, Vojvodini, Banatu in južni Srbiji, preživlja vse večjo krizo. Menjala so se tržišča in zahteve svetovnega trga. Nekdaj smo izvažali v Nemčijo špeharje, danes je na svetovnem trgu povpraševanje le po mesnih svinjah (pršutarih, bekonihi), in tako je naša živinoreja v zastoji. Zopet bo imela Slovenija pri preorientaciji svinjereje odločilno vlogo kot vzrejni center plemenske živine. Edini imamo vredno požlahtnjeno belo pasmo, mesnega tipa, ki se bo odlično obnesla kot plemenska roba na notranjem trgu.

V pogledu kokošereje predstavljata štajerska kokoš za naše razmere še najboljši vrsto in bo baza za intenziviranje kokošereje v vsej državi. Vse te ugotovitve so važne in ne smemo mimo njih pri daljnjem planiranju razvoja živinoreje.

Naslednji pogoj je ta, da preobrazba živinoreje ne zahteva večjih investicij. Medtem ko bo sadjarstvo in vinogradništvo porabilo za obnovu ogromne krite, bomo živinorejo dvignili predvsem z organizacijskimi prijemi. Številna živine za zdaj ne nameravamo povečati, razen kolikor je bomo potrebovali za uvoženo kvaliteto plemenitno živino iz drugih krajev. Ves problem tiči v aktivizaciji vseh živinorejcev za selekcijo in za osvajanje sodobnih načel vzreje.

Končno je pomemben pogoj za uspešno preobrazbo živinoreje tudi njena ukoreninjenost pri našem kmetu. Res se je živinoreja, do sedaj slabo razvijala, toda v veliki meri zaradi objektivnih razlogov. Naš kmet ima kljub temu smisel za rejo živine in čuti do nje posebno ljubezen, zato ga ne bo težko zainteresirati za pospeševanje te panoge, samo naj občuti, da mu skupnost omogoča in poma-ga preiti na boljše pot.

Kot sredstvo pri preobrazbi našega kmetijstva na splošno, posebej pa pri živinoreji, bo združništvo odigralo odlično vlogo. Poudarjena je potreba organiziranja živinorejcev, danes je to organiziranje živino-

rejskih odsekov in odborov pri združnih organizacijah v polnem teku. Tako je ustanovljen pri republiški zvezi odbor za živinorejo, ki povezuje živinorejske odbore in odseke cele Slovenije. Poedina pasemska področja pa so potom živinorejskih odsekov pri KZ in živinorejskih odborov pri Okrajnih združnih zvezah. Uspehi, ki so jih te organizacije dosegle do sedaj, in prebrodne začetne težave so porok, da bomo na ta način najhitreje dvignili našo živinorejo.

Z opredelitvijo našega okraja, po zveznem 10-letnem planu v II. rajon, v katerem so določene glavne panoge: sadjarstvo in vinogradništvo z živinorejo, je zadana osnovna smer bodočega razvoja našega kmetijstva. Dejstvo, da je v planu poljedelstvo podrejeno živinoreji, dopolnjuje pa se s sadjarstvom in vinogradništvom, poudarja njeno važnost in odločilno vlogo pri izboljšanju našega kmetijstva.

Upoštevajoč prikazano stanje živinoreje, pogoje in sredstva za njen razvoj, planiramo v 10-letih naslednje rezultate:

Številčno stanje:
Govedo: Število se bistveno ne bo spremenilo, zaradi izboljšanja kvalitete in proizvodnosti živine. Malenkostno povečanje bo omogočeno z zmanjšanjem števila konj in z melioracijami travnikov.
Tako bomo od 24.000 glav v 1952. letu prišli na 25.000 glav v 1958. letu.

Notranja struktura črede se bo spremenila od 50% na 55% plodkinj, od 25% na 30% pamladka, od 17% na 15% volov v korist pamladka zaradi prodaje plemenske živine.

Konji: Od 4.000 na 3.000 konj (zaradi povečanja mehanizacije) s tem, da bomo pospeševali rejo plemenskih — rodovniških kobil.

Svinje: Od 25.000 na 30.000 svinj s poudarkom na reji plemenskih svinj.

Perutnina: Od 90.000 na 150.000.

PRODUKTIVNOST

Govedo: Povprečno mlečnost je treba dvigniti od 1.200 l na 1800 l letno, za rodovniške krave od 1800 l na 2400 l letno.

Prirastek mlade živine povečati povprečno od 160 na 200 kg letno, procent telet od 72% na 82%.

Svinje: Povečati plodnost od 10 na 15 mladičev letno.

Perutnina: Povprečno nesnost dvigniti od 110 na 170 jajc letno.

PASME

Govedo: Razmerje sivorjave pasme proti ostalim spremeniti od 15 : 85% v 1952. letu na 35 : 65% v 1963. letu z ohranitvijo vseh sivorjavih rodovniških telet s pretopljanjem (z biki in umetnim oplodjevanjem) in z dokupom krav in telic izven okraja, letno minimalno 50 glav prirastka.

Povečati število rodovniških sivorjavih krav od 200 na 1000, z odkupom na 500, skupaj 1500 glav.

Svinje: Z dosledno odbiro očistiti dosežanje križance pasme, da bo 50% pasemsko čistih požlahtnjenih belih svinj.

Perutnina: Razširiti štajersko kokoš, da bo zastopana 60%.

(Dalje prihodnjič)

Kuhin'a pa taka . . .

Da potrežba v naših gostinskih obratih ni vedno na potrebi višini, to je že znano. Stanje se izboljšuje, kar je poleg ostalih čimveč tudi zaslu-ga gostinske zbornice, ki je zavzela ostro stališče do takih nerednosti. Omeniti pa je treba, da pa vendarle še imamo pojave, ki so vredni vse ob-sodbe. Tako je tudi v Krškem.

Ali si morete predstavljati, da nosijo v Krškem jedila v vedrih od gostilne »Komočar« do gostilne »Kriger«? Težko je to verjeti, je pa res. Ker pri »Krigerju« nimajo na razpolago kuhinje, pošiljajo dnevno k »Komočarju« po topla jedila (golaž, juho, meso in podobno). V vedrih prenašajo take do-brote neglede na to, da je tako ravnanje nehygiensko in obsta-ja velika nevarnost okužbe. To-da to odgovornih ljudi ne moti, kakor jih ne moti to, da potem ta jedila v gostilni pri mostu pogrevajo na električnem ku-halniku. Če pa jih seveda ne prodajo v enem dnevu, jih po-tem pogrevajo še drugi dan. Kljub temu da je okrajni ljud-

ski odbor tak postopek prepo-vedal, se za to prepoved nihče ne zmeni, to tovorjenje jedil v vedrih iz enega konca mesta na drugi konec se nadaljuje. Vprašanje je samo, kako dolgo bodo državljani tako igranje z njihovim zdravjem še trpeli in kdaj bodo končno naredili red.

IZ KOSTANJEVICE

Na sestanku ZK v Kostanje-vici, kjer sta bila navzoča tudi komandant tamkajšnjih pripadnikov JLA in sekretar njihove osnovne organizacije ZK, so sklenili, da bodo vodili v vseh Orehovci, Ostrci, Črneči vas in Dobe sestanke SZ pripadniki JLA. Udeležba na teh sestani-kih je bila zelo dobra, ponekod se je zbralo preko 100 ljudi. Major Takmakovič je podal re-ferat, ki so ga udeleženci z za-nimanjem poslušali. Po referatu se je razvila živahna diskusija. Člani SZ so izrazili željo, da bi se prihodnje nedelje ponovno zbrali, da bi predeiali nov vo-lilni zakon.

Trebiža, 14. VIII. 1953.

Megle so se vzdigovale in od-pril se je lep dan. Vstali smo čili in zdravi. Obuli smo se, ka-kor smo najbolje vedeli in zna-li. Krenili smo na pot in naš cilj je bila partizanska bolnica »Franja«. Nedaleč od našega do-ma smo se naložili pri nekem kmetu na voz in ta nas je peljal kake pol ure. S seboj smo imeli kruh, sir, meso in seveda ma-linovce. Po kratki vožnji smo poskakali z voza in krenili v hrib. V planinskem zavetišču na Robidenskem brdu (824 m) smo se odpočili in pomolicali. Od tod smo hodili še nekaj časa in do-segli svoj cilj — partizansko bolnico »Franjo«. Ze od daleč smo slišali šumenje vode. Kma-lu nas je zajel hlad in previdno smo stopali drug za drugim po stezi in pridivnih mostovih. Vse smo si dobro ogledali in zraven poslušali tudi razlago. Mahoma smo utihnili in samo občudovali. Mnogo truda in predvsem volje je bilo treba, da so zgradili to bolnico. Kako velika in lepa misel je morala navdajati vse te ljudi, da so vzdržali tako velike napore. Slišali smo, da so morali pre-našati ranjence po vodi tako, da ni bilo nikjer sledi. V zimi so se prebijali drug za drugim po težko dostopnem terenu. Tu so sodelovali naši najboljši ljudje. Visoko na skalah so prežale straže na vsakogar, ki bi se skušal približati. Bolnica

Novice in dopisi iz naših krajev

IZ KRŠKEGA

Dne 13. t. m. je bil v Splošni ambulanti v Krškem specialni pregled zavarovancev socialne-ga zavarovanja krškega okraja. Specialni pregled je vršila tov. dr. Feri Feodora, zdravnik-okulist asistent očesne klinike v Zagrebu. V času od 14.30 do 19.30 je pregledala preko 45 za-varovancev in tudi nekaj privat-nikov. Obisk v ordinaciji je bil številen, saj je bilo preko 90 oseb, ki bi želele biti pregledane, vendar pa kljub dobri volji ni bilo možno pregledati vseh, tako da je za sledeči pregled, ki bo 27. t. m., ostalo preko 45 pacientov. Za pregled dne 10. septembra pa se je prijavilo oz. prosilo že preko 20 zavarovan-cev.

Razumljivo je, da bi bilo pre-gledanih še veliko več zavarov-ancev, če bi bili nekoliko ob-zirnejši do tistih zavarovancev, ki so bili vezani na vlak in so prišli iz oddaljenih krajev, kot na primer iz Bistrice ob Sotli,

Bizeljskega, Krmelja, Sevnice itd. Poleg tega pa moramo opo-zoriti zavarovance, naj v bodo-če prinese s seboj osebne legi-timacije in bolniške liste izpo-rijene, kakor zahtevajo rubrike v njem, pa naj bo to za zavarov-ance ali za svojca, ki pa mora imeti za družinskega člana iz-polnjeno tudi potrdilo o preživ-ljanju od strani pristojnega ob-činskega ljudskega odbora, da ne bo ob pregledu nepotrebno prerekanja zaradi netočnih po-datkov v bolniškem listu. Isto velja tudi za upokojece le-že to razliko, da morajo slednji prinesiti s seboj poleg bolniške-ga lista še odrezek pokojnine zadnjega meseca.

Z ozirom na to, da je za or-dinacijo dne 27. t. m. že za-dostno število prijavitelcev oz. jih je ostalo še iz prejšnjega tedna, je zaželeno, da tisti za-varovanci, ki nameravajo na pregled zaradi nabave očal, obisk odložijo za nekaj tednov.

kajti okulist bo prvenstveno pregledoval tiste zavarovance, ki jim je zdravniška pomoč naj-bolj potrebna (rane na očeh, vnetja itd.). Razumljivo je, da čakanje po zdravniških ordina-cijah ni ugodno, vendar je tudi tu potrebna neka disciplina, da v ordinaciji nemoteno in tudi uspešno dela zdravnik in zdrav-niški administrator.

Od strani zavarovancev iz Jesenic na Dol., Bistrice ob Sotli, Bizeljskega in Brežic, se je čulo ugovarjanje, češ zakaj se ne bi vršili ti pregledi enkrat v mesecu v Brežicah, enkrat pa v Krškem. Ako se bo po-kazala potreba in »bo možno urediti, da bi se pregledi vršili tudi v Brežicah, bomo naše bralce-zavarovance, kakor tudi zasebne paciente, o tem obve-stili z našim lokalnim časopis-jem.

Do nadaljnjega se bodo ordi-nacije okulišta vršile v Splošni ambulanti v Krškem vsak dru-gi in četrti četrtek od 14.30 do 20. ure. Da ne bi bilo nepotreb-nega čakanja in prerivanja v čakalnici, je določena ordinacija za zdravniške okoliše Brežic, Bizeljsko in Kostanjevico od 14.30 do 16.30, za zdravniški oko-liš Senovo, Sevnica in Krmelj od 16.30 do 18.30, za zdravniški okoliš Krško pa od 18.30 dalje. Zaželeno je, da se zavarovanci našega okraja ravnaajo po pred-pisanih urah za posamezne zdravniške okoliše.

JK.

V SEVNICI SE BO VNDAR ENKRAT ZAČELA GRADITI ŽELEZNIŠKA POSTAJA

V Sloveniji bodo začeli letos graditi in adaptirati 16 železni-ških postaj. V ta namen je do-ločenih pol milijarde dinarjev. Med temi 16 postajami je pred-videna tudi Sevnica, kjer bodo začeli kmalu graditi.

HRUŠKOV KOMPOT

Hruške (trde) olupimo, nare-žemo na štiri dele in jih zlo-žimo v kozarec. Pred tem smo skuhalih vodo, v kateri smo raz-topili sladkor (na 1 liter vode 10 dkg sladkorja). Ohlajeno sladko vodo zlijemo na zložene hruške, nato pa kuhamo v so-pari. Hruške naj vro 15 do 20 minut.

SLIVOV KOMPOT

Isti postopek je tudi s sliva-mi. Slive vkuhamo s koščicami ali brez njih. Vro naj le 10 mi-nut, ker bi se v nasprotnem primeru popolnoma razkuhale. S slivami bomo morali še malo počakati, ker so sedaj še kisle in pa, kar je najvažnejše, njih cena je trenutno še previsoka.

KUMARE V KISU

Manjše kumare dobro opere-mo in jih prevremo v slabem kislu. Nato jih pustimo, da se odtečejo in posuše ter jih tesno zložimo v kozarec. Vmes damo list kopra, pehtrana, trte, šalot-ke in na kolesca zrezan hren. Medtem zavremo močnejši kis. Ko se ta ohladi, ga nalijemo v napolnjene kozarce, zavežemo in shranimo.

SLANE KUMARE ZA VEČJE KOLIČINE

Srednje velike kumare opere-mo in denemo za 12 ur v slano vodo. Nato jih odcedimo na ce-dilih ali na rešetih. Popolnoma suhe vložimo v velike lončene lonce (spodaj ne smejo biti ožji) ali pa v lesene čebrčke. Vmes devamo liste kopra, peh-trana, trte, šalotke, na kolesca narezan hren in malo gorčične-ga semena. Posodo večkrat po-tresemo, da se kumare lepše uležajo. Ko je posoda polna, jo zalijemo s slano prevreto in ohlajeno vodo. Na pet litrov vo-de računamo 25 dkg soli. Ku-mare obtežimo najprej z deska-mi. Nanje naložimo še kamenja kot pri kislem zelju. Posodo prekrijemo s prtičem.

IZDOLBENE KUMARE

Velike, zrele kumare olupimo, prerežemo po dolžini, od-stranimo osemenje in jih nari-bamo kot za solato. Osolimo in pustimo tri ure. Nato denemo kumare v prtič in iztisnemo iz-njih vodo. Osušene tesno zložimo v kozarec, vmes pa nalaga-mo: malo gorčičnih zrn, poper, šalotke. Zalijemo jih s prekuha-

Petrolejska svetilka je nevarna

Za razsvetljavo stanovanjskih prostorov nam še vedno služi v neki meri petrolejska svetilka, še posebno v krajih, kjer še ni izvedena elektrifikacija. Vsako od nas pozna petrolejsko svetilko. Ne poznamo pa vsi ne-varnosti, ki jih lahko povzroči svetilka. Petrolejska ni nevarna le zaradi plamena, temveč za-rad samega goriva-petroleja in njene primitivne konstrukcije. Nevarnost petrolejske svetilke povečujejo še hlapi, ki so v do-tiku s primerno toploto ne samo gorljivi, temveč tudi eksplozivni. Tako n. pr. petrolejske ne smemo nikdar ugasniti na ta način, da v njo pihamo ali pa, da v že prižgano svetilko nali-vamo petrolej, ker se pri tem hlapi lahko združijo s plame-nom svetilke in povzročijo eks-plozijo. Petrolejko smemo ugas-niti le na ta način, da privijemo steni (taht) in s tem ugasnemo luč, polniti pa svetilko le takrat, ce je neprizgana. Češkrat smo

že opazili, da se ta svetilka pre-naša po hlevih in skednjih brez posebne pozornosti.

Svetilka, obešena pod lesenim sfropom, je že večkrat povzro-čila velike požare. Kakšna tem-pertura se pojavlja nad cili-n-drom svetilke, ki že zadostuje za vzrok požara, nam razlagajo naslednje številke:

V razdalji 15 cm od gornjega roba valja do predmeta, ki ga plamen svetilke ogreva, znaša toplota preko 400°, kar že zado-stuje, da se lesen strop vname. Razdalja 20 cm povzroča tem-pe-raturo 200—300°. Razdalja 25 cm povzroča temperaturo 150—200°, razdalja 30—50 cm pa povzroča temperaturo 40—80 stopinj.

Iz vsega tega je razvidno, kakšne prednosti ima električna razsvetljava pred razsvetljavo svetilk z uporabo petroleja že z vidika požarne nevarnosti. Bodimo torej previdni z petro-lejsko svetilko, kadar jo pri-pravljamo in obešamo! M. Z.

Ob Krki in Sori so se odpočili naši otroci

152 otrok, ki so letovali v koloniji in na taborjenju — oboje je organizirala Komisija za po-čitniška letovanja pri Tajništvu za zdravstvo in socialno politi-ko OLO Krško — se je vrnilo domov.

Kolonija je bila v Trebiži ob Sori. Letovali so v prenovljenem šolskem poslopu v dolini pod Blegašem. Življenje v koloniji je potekalo sijajno. Ko jih je ob 7. uri zjutraj pozdravilo sonce, so skočili iz postelj, tekli v vrsto in vadili jutranje razgibane vaje. Do zajtrka so pospravili sobe, se umili. Nato so posedli k obilnemu zajtrku: kava, mle-ko ali kakao in kruh z marme-lado. Po zajtrku so otroci odšli na krajše izlete ali kopanje. Ob deževnih dnevih so brali, pisali domov, si pripovedovali pravi-ljice in se igrali. Vmes je bila tudi malica. Vedri, nasmejani so se vračali h kosilu. Kuharice so se potrudile, da so dobili že-lodčki to, kar jim je najbolj pri-jalo. Veliko je bilo zelenjave, sadja, vsak dan tudi meso in posladek. Vsak je dobil, kolikor je hotel. Po obedu je sledil dve-urni počitek. Ob 16. uri je bila malica. Po malici so obiskovali bližnje kraje: Hotavlj, Fužine, Gorenjo vas, Oslico itd., ali pa

so se igrali in plesali kola na igrišču. Hitro je minil čas do večerje. Po večerji so se po-kramljali, ob spremljavi harmo-nike tudi zapeli, se umili in sladko zaspali. Kmalu je bil popoln mir, le osebe vodstva je pripravljalo potrebno za na-slednji dan. Najprej je bilo tre-ba napraviti jedilnik, ki je moral vsebovati 3000 kalorij dnevno za vsakega otroka. Ekonom je podal obračun za minuli dan in pogledal, kaj je treba nabaviti za naslednji dan. Pedagoški vodja in vodilci so z upravnico napra-vili načrt za izlete in zaposlitev otrok. Medicinska sestra je po-ročala o zdravju v koloniji. Redno je tudi kontrolirala sna-go, ki je bila na primerni višini.

Ta vsakdanji razpored so pre-kinili daljši izleti, ko je bilo treba vstati že ob 4. uri zjutraj, si naprtiti nahrbtnik in kreniti v zgodnje jutro. Napravili so izlete k partizanski bolnici »Franja«, na Blegaš, v tovarno čevljev v Zireh. Za ilustracijo odlomek iz dnevnika kolonije:

sama je sestavljena iz skupine barak. Te barake so stisnjene druga k drugi, okrog visoko skalovje in spodaj šumeča vo-da. Tu, v teh lesenih barakah so se borili za življenje nešteti borci in borke, tu so delali naš-ši hrabri zdravniki, sestre in drugi. 53 borcev je umrlo in nad 700 jih je ozdravelo. To so bili ljudje, katerim ni bila pre-velika nobena žrtev. V duhu smo jih videli: osebe teka sem in tja, bolniki stokajo, umirajo in drugi zopet zmagujejo in se vračajo v življenje. Različni so ti ljudje, vendar jih poživlja ista misel, ki jim daje vedno novih moči in veliko volje. In zdelo se nam je, da jih vidimo pred seboj. Hoteli bi jim stisni-ti roke in jim povedati: »Nismo pozabili na Vas! Hvaležni smo Vam za vse velike in plemenite žrtve.«

Ko smo si ogledali, smo odšli proti domu. Lepo je bilo.

V Trebiži je komisija organi-zirala dve izmenji po tri tedne. Vse osebe, tovariši in tovari-šice: Helica, Vida, Marjanca, Erna, Kristina, Edi, Pavla, Rezi-ka in Anica je bilo zelo po-žrtvovalno. Koloniji je zelo ve-liko pomagal upravitelj šole v Trebiži tovariš Ušeničnik, ki je bil v prvi izmenji tudi ekonom in vodnik pri izletih.

Kolonijo so obiskali pred-sednik republiške komisije za počitniška letovanja tov. Zun, dr. Lunaček Slava, člani OLO

Kranj, načelnik Tajništva za zdravstvo in socialno politiko OLO Krško tovariš Pajnič in še drugi gostje. Vsi obiskovalci so se o ureditvi, redu ter discipli-ni otrok povoljno izrazili.

Taborjenje je bilo v treh iz-menah po 14 dni ob Krki v bližini Kostanjevice. Tabor je bil postavljen v prijetni dolini na malem otočku, ki ga obli-va studenec »Studenca«. Namen ta-borjenja je bil: da vzljubijo pionirji našo domovino ter se seznanijo z njeno lepoto, da se seznanijo z NOB in taborniški-mi navadami, da si razširijo svoje obzorje, da se sprostijo in pridobijo novih moči za uspeš-no delo v prihodnjem šolskem letu. Medtem ko so bili v koloniji slabotni otroci, so bili taborniki zdravi, krepki pionir-ji, ki so si sami postavili šotore in jih opremili, se zvečer zbira-li ob tabornem ognju in po-noči hrabro stražili svoje na-selje. Tudi tukaj je življenje potekalo po že v naprej določe-nem dnevnem redu. Vsak dan taborjenja je bil razdeljen na poučni, tehnični, kulturni in za-bavni del. Veliko veselja so ta-borniki imeli s streljanjem z zračno puško.

Tudi tukaj so imeli otroci odlično, krepko hrano in vzoren red. Skoraj vsi so pridobili na teži. Tabornike so obiskale or-ganizacije AFŽ Videm, Krško, Catež, LMS Videm. Drugo iz-meno, ki je bila pod pokrovi-

teljstvom ZB okraja Krško, so večkrat obiskali borci NOV, ce-lo narodni heroj Stanko Semčič-Daki. Pripovedovali so jim do-godke iz časa osvobodilne bor-be in o velikih uspehih sloven-skega naroda. Tretjo izmeno je obiskal francoski študent ta-bornik, ki je dva dni taboril pri naših in je bil navdušen nad vsem, kar je videl. Prijetno se mu je zdelo ob tabornem ognju, kar je bilo zanj nekaj čisto no-vega.

Tudi taborniki so hodili na celodnevne izlete: Trdinov vrh, Ravna gora, Pleterje itd.

Posebno je skrbela za tabor-nike organizacija AFŽ Kosta-njevica, ki jim je preskrbovala zelenjavo in sadje. Zlasti sta se izkazali zelo požrtvovalni tov. Pisarsky in tov. Burjeva, za kar se jima taborniki prav posebno zahvaljujejo.

Taborjenje so vodili tovariši in tovarišice Roš Milenko, Gol-majer Marija, Jerman Angelca, Smerdel Franc, Janžek Marta, Vahčić Mile in Kokot Jože. Kot izvedenec se je posebno izkazal član odbora komisije tovariš La-vrenčič Olaf.

Lepi dnevi otrok so minili. Sami so zapisali: »Res lepo smo se imeli. Ne vem, kako bi se zahvalil vsem, ki so nam pri-pravili tako prijetne počitnice. Živelj smo kot ena družina, vedno drug za drugega. Biti hočemo pridni, dobri in hvaležni Titovi pionirji!«

-va

Seno in vskladiščenje

Prav tako skrb, kot jo posvečamo zavarovanju pred požari v industrijskih, stanovanjskih in drugih gospodarskih objektih pred uničenjem industrijskih proizvodov, raznih polizdelkov in surovin, moramo posvetiti tudi zavarovanju živeža in raznih krmil. Namen razprave je prikazati nepravilnost in nevarnost, ki nastane ob nepravilnem vskladiščanju sena v kopah ali prostorih pod streho.

Kmečka gospodarstva so že po svoji gradbeni konstrukciji posebno podvržena nevarnosti ognja, ta se pa še stopnjuje zaradi nepravilnega vskladiščanja velikih količin krme in ostalih živil. Če bi se pri novogradnjah ali pri preureditvi gradbenih objektov ta okolnost vsaj delno upoštevala, naša kmečka gospodarstva ne bi trpela prav nobene škode, ki bi nastala zaradi izbruhov požara v kopah sena. Prav zaradi tega, ker se omalovažujejo možnosti nastanka požarov, ki največkrat izvirajo iz slabo urejenih peči, dimnikov, dimniških vrat, nepravilno urejene električne napeljave, kurjenja pod kotli brez zavarovanih ognjišč poleg hlevov in skednjev, puščanja vžigalic na štedilnikih, da je otrokom dana z njimi možnost igranja, nastane ob neopreznosti časa katastrofa, ki ne uniči in upopeli le vskladiščeni zalog, temveč vse imetje. V mnogih primerih pa terja še nedolžne žrtve-otroke. Klicanje na pomoč ob tej uri je prepozno, zavest, da smo nesreče krivi sami, nam pa ostane trajna. Nesreče bi se mogle večkrat preprečiti že ob izbruhu požara, če bi imeli pripravljen vsaj malenkostno količino vode v primernih posodah.

Kakšno nevarnost pa predstavlja seno? S tem se bomo kaj hitro seznanili. Nezadostno posušeno seno, zloženo v kope ali spravljeno na podstrešjih, se zaradi presnavljanja živih glivic in bakterij segreje in vžge. Nevarnost samovžiga se začne že pri 55 stop. Celzija, od 90 do 300 stopinj pa se nevarnost že spremeni v pravi požar. O poteku tega procesa se ni natančnih podatkov, znano pa je, da se dvigne temperatura do 90 stopinj C že v 2-3 dneh, še hitreje pa se dviga kasneje. Nevarnost samovžiga obstaja okrog 2 meseca, v nekaterih primerih tudi 3 mesece. Veliko ylogo ima pri samovžigu sena voda. Stokovnjaki še niso ugotovili, ali je nevarnejše za samovžig od dežja premočeno ali premalo posušeno seno. Seno, ki je hitro posušeno, vsebuje še vedno nekaj vlage in, če to seno takoj vskladiščimo, lahko nastane samovžig. Potrebno je zato, da smo zelo previdni pri vlažni spravljeno in tudi pri hitro posušeno senu. Da bi preprečili eventualni samovžig sena že pri vskladiščanju, moramo preskrbeti stalno ventilacijo, da je možno zračenje najmanj s treh strani.

Seno pospešuje tudi širjenje požara na sosednje objekte ali zgradbe. Če razpolagamo z več-

PRODAM enodružinsko hišo z večjim vrtom v Brezicah, Crnc št. 38. Pojasnila pismena ali ustna daje Rauter Albin. Kozje

jimi prostori, moramo vedno gledati na to, da seno razdelimo, če je le mogoče, na več kop in ga spravimo v več prostorov, ker mu s tem omogočimo boljše sušenje, v primeru požara pa obvarujemo vsaj del zaloge. Potrebno je opozoriti še na nevarnost, če je seno v bližini dimnika ali slabe električne napeljave, ki povzroči kratek stik in kot posledico požar.

Bodimo zato pri vskladiščanju sena močno previdni in seznanimo s tem vse prebivalstvo.

M. Z.

Uspele konjske dirke v Krškem

V nedeljo popoldne so se na stadionu »Matije Gubca« v Krškem vršile tradicionalne konjske dirke, katerih se je udeležilo okrog 3000 ljudi. Na dirkah so sodelovali: Klub za konjski šport Zagreb, Turnišče, Ptuj in Posavje.

Poleg heata je bila najzanimivejša galopska dirka in preskakovanje čez zapreke.

V prvi dirki »Krško polje« je zasedla prvo mesto kobila Bajna, s časom 1,30, katere lastnik in vozač je bil Lipej iz Bizeljskega. Drugo mesto je zasedla kobila Finajša in tretje mesto Bojko, last Darka Pold iz Zagorja, ki je imel na nedeljskih dirkah najboljši čas.

V enovprežni vožnji za 3-letne in starejše konje kasaškega poredka je na 2000 metrov dolgi progi zasedla prvo mesto kobila Olga, last Zanija Bruder iz Malega Mraševa. Drugo mesto je zasedel Pivko in tretje mesto kobila Dita, last Darka Polc.

V dvovprežni vožnji za kmečke konje sta zasedli prvo mesto kobili Mojca in Ridža, last Jožeta Vizler iz Velike vasi.

V ravni galopski dirki, kjer so sodelovali jahači iz Zagreba in Ptuja, je zasedel prvo mesto Babovič iz Zagreba, drugo mesto Balešević iz Zagreba in tretje mesto Ptujčan Papst.

Pri preskakovanju čez zapreke so sodelovali jahači od Kluba za konjski šport iz Zagreba. Prvo mesto je zasedla Ada Debevc na konju Jastrebu.

V dvovprežni vožnji kasaškega poredka sta zasedli prvo me-

MORDA SE NE VESTE...

...da so prvi zakon proti neomoznim in neozanimim državljanom izdali stari Rimljani v 17. letu pred našim štetjem. Zakon je določal, da morajo v zakon vsi moški od 25. do 60. leta in ženske od 20. do 50. leta. Vsi tisti, ki se niso pokoravali temu zakonu, so izgubili pravico do podedovanja;

...da je človek v jutranjih urah nekoliko daljši kot zvečer. Hrustančasti del v hrbtnici med posameznimi vretenci vpija vase vodo in tako postane večji. Pod vplivom teže človeškega telesa se iz hrustanca iztisne voda, ki jo zvečer hrustanec znova vsrka vase. Posledica tega je, da se hrbtnica zjutraj poveča za kaka dva centimetra;

ŠPORT

NA VIDMU BODO PLAVALI NE TEKME

Ze sam pogled na kopalce da slutiti, da se pripravljajo na nekaj posebnega. Nekateri preplavajo bazen brez oddiha kar po dvajsetkrat. Zakaj neki tako marljivo vadijo? Da ne bo pozneje izgovora: če bi vedel že prej, bi se tudi jaz udeležil tekmovalja — takšna je namreč navada in tudi želja marljivih plavalcev. Mislijo si: vaja dela mojstra — če bom vreden, bom

dosegel primeren uspeh. Kje naj bi dosegel uspeh?

Na prvih društvenih plavalnih tekmah na Vidmu, ki bodo v začetku septembra. Tekmovali bodo pionirji in pionirke na 50 m, mladinci in članice na 100 in 400 m, mladinke in članice pa na 50 in 200 m. Vsi tekmovalci bodo tekmovali v prostem slogu. Tega tekmovalja se boste lahko udeležili vsi domačini, za člane TD pa je udeležba obvezna.

*

PRIJATELJSKA NOGOMETNA TEKMA NA KOZJEM

V nedeljo se je v Kozjem vršila prijateljska nogometna tekma med moštvom Podsedro in Kozjem. Ze v prvi tekmi v Podsedro so zmagali Kozjani z 8:1 (4:0). Tudi v nedeljo so pokazali svojo nadmoč nad Podsedro na domačem terenu s 7:1 (3:1).

V obeh tekmah sta moštvi igrali v pravem športnem duhu in gledalci so bili z igro zadovoljni.

DRŽAVNO TRANSPORTNO PODJETJE »PREVOZ« KRŠKO

Obvešča, da zaradi popravila mostu na Savi v Sevnici omeji avtobusno progo: Planina-Krško, samo do Sevnice.

KINO BREŽICE

22. in 23. avgusta dve uri zabave in smeja na premieri amer. filma »Nevidni človek« Abbot in Costello.

25., 26. in 27. avgusta premiera francoskega kriminalnega filma »Pravni identitet«.

28., 29. in 30. avgusta premiera prvega indijskega filma »Orkan«, pretresljiva ljubezenska drama.

V mesecu septembru se bodo vršile predstave med tednom ob 19.30, ob nedeljah in praznikih pa ob 15.30, 17.30 in 19.30.

KINO SEVNICA

22. in 23. avgusta avstrijski film »Nesmrtni valček«.

SEJMI:

V okraju Klanjec: 24. avgusta v Dubravici.

V okraju Trbovlje: 29. avgusta v Zagorju ob Savi.

DELAVCE, ZIDARJE in VAJENCE sprejememo

Delo zasigurano za vso zimsko dobo. Dela se lahko več ur dnevno!

GRADBENO PODJETJE MOSTE - LJUBLJANA

Za oška cesta 51a

Dobrica Čosić:

DALEČ JE SONCE...

Nekaj trenutkov sta molčala, nato pa se je Pavle naglo in živahno obrnil k Maksimu.

»Ali se spominjaš tiste noči dvaindvajsetga junija, ko smo se do zore sprehajali ob Moravi? Maksim se je lahko nasmešnil. Pavle pa je nadaljeval:

»Govoril si: V tednu dni se bo ustavilo življenje v Evropi. Tovarne bodo postale prazne, železnice, pošte, telefoni, radijske postaje se bodo ustavile, potrgane bodo vse vezi Proletariata bo stopil v splošno stavko. Delavci se ne bodo bojevali proti Sovjetski zvezi. Mehaniki bodo prišli iz tankov, nemški komunisti bodo prišli v boj! Vse bo paralizirano. Ladje bodo stale na odprtem morju, rudniki se bodo rušili. Delavci Evrope, Anglije in Amerike bodo v mesecu dni strli fašizem!« Pavle se je ustavil in se ironično smehljajal.

»Kaj hočeš, vsi smo verjeli,« je odvrnil Maksim in zmigal z rameni.

Vstopil je Vuk in dejal, da je treba odriniti. Pavle se je nekoliko pogovoril z Maksimom o akcijah in sestankih ter vmes pripravil stvari za odhod. Povprašal ga je tudi po svoji družini. Namesto da odlagal na vprašanje do konca pogovora, Maksimove besede so ga pomirile: »Razen očeta, ki so ga bili že lani odgnali v taborišče, je vsem kar dobro.«

Ko je Maksim s tihih »zdravo« smuknil v temo je Pavle razmišljal o njem:

»Pomanjšal se je in je zgrbil. Vsi njegovi gibi so tihi in zadržani. Kako tiho govori ta človek! Pravzaprav šepeta. Moč navede: poldrugo leto samo šepeta. Ves je siv, obraz ima kakor iz pajčevine. Tudi ne smeje se: samo končki gornje ustnice se mu pridvignejo. Znani šaljevec.

25. poglavje

Isti večer, bilo je prav na sveti večer, je četa prehodila še kakšnih petnajst kilometrov, nato pa se utaborila v dveh obrobnihi hišah vasi pod Blagotinom. Hiši sta stali na robu hrastovega goščavja s katerim je bila obrasla reber, pred vasjo ju je zaklanjala živa meja in sta bili prav pripravni za prebivanje in napade na četniške štabe.

Nikolov vod se je namestil v veliko novo hišo vaškega tajnika. Gospodar jih ni sprejel prijazno. Ko so stopili na dvorišče, je skozi steklena vrata v prednji sobi odsevala luč: kazno je bilo, da še niso legli. Sima in Djurdje, ki so ju napadli majhni srđiti psi, sta previdno stopala ob zid in potrkala na vrata. V hiši je nekdo odgnal zaveso, pogledal, verjetno opazil kolono na poti in se vrnil. Sima je močneje potrkal.

»Gospodar gospodar! Odpri brez skrbi!«

»Kdo pa nocoj razbija,« je

vprašal razdraženi in zaripil ženski glas.

Sima je prepoznal babico. »Mati odprite brez skrbi! Mi smo ljudska vojska, ne bojte se. Borimo se za svobodo, za delavce in kmete, mi smo partizani.« Je tiho in proseče recital. Sima vedno iste, za takšne prilžnosti naučene stavke.

»Ne vem, kdo ste! V tem času nikogar ne sprejemam v hišo. Nočem da bi mi bil tuj človek polajajnik. Če kaj potrebujete, pridite drugi dan božiča.«

»Mati, Srbinja ste! Mi smo vaša vojska, pot nas je privela do vaše hiše, slišali smo, da ste dobri ljudje. Odprite, pri vas moramo prenočiti. Naj vas ne bo strah, mi ne ubijamo ljudi. Mi ga branimo pred Nemci in koljaši.«

»Ne upam si odpreti, ti pa boš, če si, kar govoriš, lepo odšel. Če si tako močan, potem lahko razbiješ vrata.«

Poslušajte, mati, ne bomo razbijali vrat, sama nam boš odprla. Daj, za božjo voljo, vsi smo prezeblji.«

Pojdi s poti, ne politiziraj! Kaj materji vso noč? Se je vmešal Djurdje, ki se je ujezil na Sima in njegovo pogajanje. »Mati! Takoj odprite vrata! Mi bomo tu prenočili, pa razsajaj z ljudmi ali ne! Odpri, če ti rečem!«

Ženska je začela jokati in stokati.

»Nikarte, za boga! Sima imam bolnega, nalezljivo bolnega...«

in sama sem bolna... Stopite malo naprej po poti, tam je dober gospodar in boljše in lepše hišo ima od naše!«

»No, če nočeš zlepa, boš pa zgrdal,« se je razjezil Djurdje in stresel vrata.

»Ne, sinko, za boga! Sama bom odprla!« je vzkliknila prestrašena ženska in odprla vrata.

»To ti je neki prekanjen kulak in draževac,« je Simon zašepetal Djurdju, ko sta s puško na strel stopila v hišo.

V sobi je zaškrpala postelja in se prevrnil stol.

»Kje je gospodar?«

»Zelo je bolan, sinko, vročina ga kuha...«

»Pelji nas k njemu!«

Vstopila sta v toplo kuhinjo. Na postelji je pokrit z odejo in šotorkami bolj, kakor bi bilo treba, z brisačo okrog čela ležal gospodar in strmel v partizane.

Ob postelji je stala debela ženka, ki je bila oblečena na pol mestno na pol kmečko, in drgetala. Okrog nize, nakopičene z raznimi jedili in sadjem se je navidezno nekaj ukvarjala mlado, lepo dekle. Po tleh je bila razstlana slama.

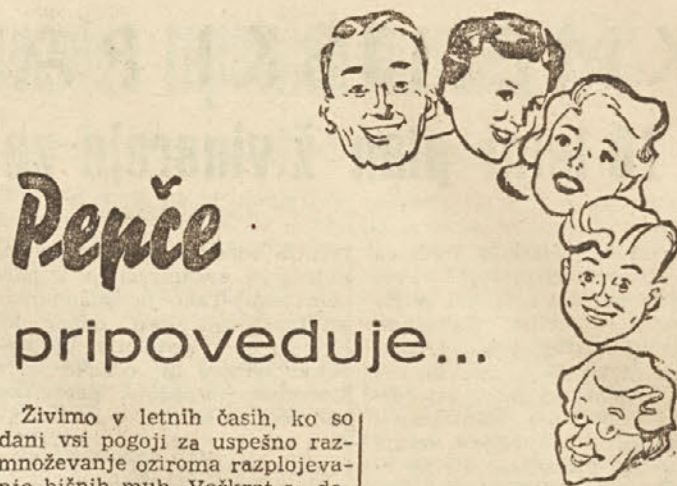
»Dobro večer!« sta pozdravila Djurdje in Sima.

»Dobro večer,« je odgovorila samo dekle.

»Koga imate doma?« je strogo vprašal Djurdje.

»Tegale bolnega moža babico, ki je z eno nogo v grobu, tole dekletce in jaz...« je zmendeno odgovorila gospodinja.

»Krasno tetka! Ze vidim, da ste dobri ljudje, mi smo partizani, poštene ljudi imamo radi!« Ko je opazil drget na obrazu »bolnika«, je Djurdje še dodal: »Bolnika naj nikar nič ne moti, imamo pa tudi doktorja, ki ga

Zivimo v letnih časih, ko so dani vsi pogoji za uspešno razmnoževanje oziroma razplojevanje hišnih muh. Večkrat se dogodi, da najde človek na krožniku poleg juhe lepe primerke muh, ki playajo po juhi. Nekateri niso občutljivi za take stvari. Muho enostavno vržejo ven in nemoteno jedo dalje, drugi so občutljivi in ob pogledu na plavajočo muho v skrajnem primeru padejo v nezavest. Vsekakor neprijetna zadeva. Tudi pri nas doma nas pri obedu muhe nadlegujejo, zato me je Kunigundica nagnala v trgovino »Preskrbe« na Senovo, naj nabavim muholovke. Kupil sem jih kar 5 zavojčkov ter jih razobesil po obednici tako, da je bila obednica kot nekaj veselilni prostor. S Kunigundico sva se smejala in od vsega srca privoščala muham sladko medeno smrt na muholovki. Prijetno je bilo opazovati, kako so se muhe zaletavale v muholovce in se od njih odbijale, kot da bi igrale odbojko. Prijela se pa ni nobena. V osmih dneh so bili muholovci ravno tako nedolžni in neomadeževani kakor prvi dan, ko sem jih obesil.

V Krškem sem si ogledal tudi okrajno gospodarsko razstavo, to si namreč lahko ogledate samo čez dan, obisk pripravljajo vsakomur. Zvečer pa stopi bolj v funkcijo bife s plesiščem, kjer zabavajo goste razni »tantonioni«, »plehtoni«, »elektrotioni« in še drugi taki »toni«, »Toneti in Tončke«. Priznati pa moram, da je to, kar je razstavljeno, zelo okusno razstavljeno in prirejeno tako, da človek z nekim zadovoljstvom opazuje razstavljene predmete. Ne vem iz kakih razlogov Obrtna zbornica v Krškem ni smatrala za potrebno, da zainteresira širše plasti ljudstva z obrtnimi izdelki. Saj razen nekaj častnih izjem ni skoro noben obrtnik zastopani. Radoveden sem samo, kak namen so pri tem imeli, da so razstavo nekako bojkotirali. Radoveden sem samo, ali posamezni obrtniki niso razstavljali zato, ker nimajo primernih predmetov za razstavo ali pa zato, ker so njihovi predmeti tako dragi, da izmed obiskovalcev gospodarske razstave ne bi nihče prišel v poštev kot kupec.

Ljudstvo je dalo svoj glas in izvolilo za svoje predstavnike v posamezne organe oblasti res svoje najboljše ljudi. Vsaj tako naj bi bilo. Občinski odbornik bi moral biti vzgled pravčnosti, poštenosti in tako rekoč vzor človeka, vendar vedno ni tako. Tako imamo n. pr. občinskega odbornika tov. Kozinca, ki ima 4 konje, a je prijavil za vpis v vojni spisek samo enega.

Tov. Kozinc se drži načela, ki pravi: »Ne ravnejte se po mojih zgledih, temveč po mojih besedah!«

Zadnjič sem hodil okrog Lisce in sem zašel tudi na Ledino. Pasji dnevi so, vročina pritiska na človeka od vseh strani, od spodaj in od zgoraj, od leve in desne, tako da človeku moji suh jezik iz ust. Zato ni čudno, da sem se ustavil v neki hiši — imena za danes še ne povem, ker upam, da se bo tisti poboljšal — in ga poprosil za hladno pijačo. Gospodar mi je prijazno pokimal, češ naj počakam in kmalu nato prinesel ročko ietostnega jabolčnika. Pošteno sem potegnil in se globoko oddahnil, lepo sem se mu zahvalil ter jo mahnil proti Sevnici. Nisem bil daleč od hiše, ko me je začelo najprej strahovito peči po glatcu, želedec se mi je začel krčiti, kot da bi se pripravil na bruhanje, po trebuhu me je začelo črvičiti, mrzel znoj mi je orosil čelo. Sedel sem pod neko drevo in pričakoval smrti. Mimo je prišel nek do-mačin in me sočutno vprašal, kaj mi je, nakar sem mu zašel na dolgo in široko razkladati o gostoljubnosti tovariša z Ledin. Ko mu natančno opiseim, kje sem bil postrežen z jabolčnikom, me nenadoma prekine in reče: »Pepče, tokrat si pa v zmoti, poznam tega gospodarja. Peča se s prodajo jabolčnika, vendar, da gre jabolčnik bolje v denar, mu dodaja nekega »gajsta«, govori se celo, da namaka v njem klobase iz toba-ka, katere uporabljajo posamezniki za čikanje. Zato se prav nič ne čudim, ako ti je postalo slabo!« Šele potem, ko sem si na poseben način izpraznil želedec, mi je odleglo. Ko pa sem se napil še čiste studenčnice, sem bil spet stari Pepček. Tistemu z Ledin pa priporočam, naj s pijačo ne kvari želedecv poštenim zemljanom in državljanom, ker bom v nasprotnem primeru objavil njegovo ime.

Pozdravlja vas Pepče.

MUSLIMANI IZ SZ ROMAJO V MEKO

Moskva, 21. avg. (Tass). Okrog 3000 muslimanov iz raznih delov Sovjetske zveze je prispelo na romanje v Mekko. To je prvič po dolgi letih, da je tako veliko število muslimanov iz Sovjetske zveze odšlo na to romanje.

tizani. Na vsa njegova vprašanja je dekle odgovarjalo brez zadrege in jasno. Ko je Djurdje postregla z žganjem, mu je prišepnila, da deluje v njihovi vasi SKOF. Dotlej jo je nagovarjal s »sestro« potem pa jo je klical s tovariško. Povedal ji je, da sta v njihovem domu tudi dve partizanki in da jo bo seznanil z njima. Ves ta čas je babica godrnjala na vnukinjo bolnik pa je čedalje globlje in hitreje dihal. Da bi ga zapletel v pogovor, ga je Djurdje vprašal:

»Ali četniki kaj kolijejo po vaši vasi? Kaj, prijatelj?«

»Nič ne vemo, pri moji veri, to... Ob nas se nihče ne obregne, mi se nikamor ne mešamo. Ničesar nismo slišali,« je namesto bolnika odgovorila babica.

»Kako, ne vemo! Prejšnjo noč so pobili begunca, pred nekaj dnevi pa študentko Jovanko Vasiņa. Vsako noč kakšnega zakoljevala! Zlasti šolane. Te najbolj sovražijo,« se je oglasilo dekle.

Ko se je gospodinja vrnila, jih je Djurdje še enkrat opomnil, naj se nihče ne oddaljuje iz hiše, ker bo stražar streljal; nato je odšel v sobo, kamor se je namestil vod Razen stražarja na dvorišču in drugih stražarskih mest je Djurdje predlagal Nikolju, da bi se namestil v prednji sobi in opazoval domačine. Pravkar so legli spat, ko je vstopil Vuk in jim dejal, naj bodo previdni, ker so v hiši črna ravnohorskega odbora in občinskega tajnika. Pričutil je, da je dekle dobro in da v hralnem krožju predeluje »Kakose je kralja iekdo«.

(Nadaljevanje sledi)